

PATENTNI SPIS BR. 1689.

Firma Wanderer Werke vorm. Winkelhofer & Jaenicke A. G., Schönau kraj Chemnitz-a. Nemačka.

Naprava za pomeranje pisaće oblice na pisaćim mašinama, sa dvostrukim pomeranjem

Prijava od 29. avgusta 1921.

Važi od 1. aprila 1923.

Pravo prvenstva od 5. marta 1920. (Nemačka).

Predmet izuma je naprava za pomeranje oblice za artiju na pisaćim mašinama sa višestrukim pomeranjem na pr. sa dvostrukim pomeranjem, kod kojih treba da se izdigne ili spusti pisaća oblica za podjednako odstojanje iz srednjega položaja, koji je istovremeno i položaj mirovanja i da se osigurava u njenom srednjem položaju

Već je poznato da se ovakva pomeranja izvode upotrebom kolenastih poluga, kolenastih zglobova ili zaobljenih (kurbastim) kulisama. Ove naprave imaju više ili manje tu rdjavu stranu, da se pojedini delovi moraju izraditi potpuno tačno. Ipak je neizbežno izvesno klimatanje u zglobnim spojevima, ležištima itd., što se naročito štetno opaža pri dužoj upotrebi i može se vrlo teško ili se ne može nikako otkloniti. Onda nastaje u srednjem položaju kretanje pisaće oblice na više usled čega nastane neravan pisani redak.

Da se ove mane sklone po mogućstvu običnim sredstvima, to je cilj ovog izuma. Novom napravom za pomeranje postiže se to time, da je poluginski mehanizam u vezi sa delovima koji se pomeraju samo pri njenom podizanju i spuštanju dok pri postizanju srednjeg položaja, prijanja pisaća oblica na kočničke poluge, koje su nasilno dovedene u položaj kočenja i ovim se osigurava, bez obzira na prostor za klimatanje, koji može da postoji u ležištima i u spojevima poluginskog mehanizma. Prema tome, nije potrebno da se

upotrebi velika pažnja na tačno izradjivanje pojedinih delova, pošto same kočničke poluge osiguravaju srednji položaj pisaće oblice. Ugaonicima za udešavanje moguće je podesno neko celishodno podizanje ili spuštanje srednjeg stanja pisaće oblice.

Kočničke poluge koje imaju kose useke, vode se nasilno prenošenjem kretanja udaračkih poluga (tasta) za pomeranje i time nastaje sigurni i blagovremeno popuštenje kočenja okvira za pomeranje. Opruga nema osim opruga za povraćanje udaračkih poluga na pomeranje (tasta), što uslovljava pored povoljne srazmere udaračke poluge, lagan hod uredjenja pri maloj upotrebi snage. Izradjivanje pojedinih delova je obično, pošto se mogu otseći (štancovati), i ne upotrebljavaju se istrugani delovi.

Predmet ovog izuma vidi se na vrtežu u nekom izvedenom primeru.

Sl. 2 je pogled odozgo, na ono sa sl. 1.

Sl. 3 je delimični crtež iz sl. 1.

Sl. 4 je pogled sa spreda.

Sl. 5 je pogled sa strane pri podignutoj pisaćoj oblici.

Sl. 6 je pogled sa strane pri spuštenoj pisaćoj oblici.

Na poznati način može se podizati ili spuštati pisaća oblica 2 položena na nekom okviru 1 i svi sa njom spojeni delovi, koji se mogu pomerati. Izvesna osovinica 3 koja je pričvršćena sa okvirom 1 leži na nekom točku

5 koji je postavljen na pomerački okvir 4. mašinskom postolju 6 (sl. 2 i sl. 4) položen je izvestan paralelno vodilački okvir 7 na nekoj zavrtki 8 (sl. 2) i nekom drugom zavrtkom 9 (sl. 2, 3 i 4) spojen je na zglob sa pomeračkim okvirom 4.

Udaračke poluge za pomeranje 10, 11 (sl. 1, 2, 5 i 6) položene su kod 12 na mašinskom postolju i da mogu da se okrenu i zadržavaju se po jednom oprugom 14 kod 13 na mašinskom postolju u gornjem (visokom) položaju. Udaračka poluga 19 za pomeranje ima na svom kratkom kraku 10 a na stražnjem kraju izdubinu za zahvatanje nekog čepa 16 izdubinu (sl. 1, 4 i 5) koji je pričvršćen na guračkoj poluzi 15. Guračka poluga 15 klizi svojim vodilačkim usekom 15 oko zavornja 17 koji je pričvršćen na postolju mašine tako, da ona (poluga) odgovarajući obliku useka može da se klati. Na zavrtki 18, koja je takodje pričvršćena na postolju mašine, pričvršćena je neka kočnička poluga 19 koja može da se klati, čiji donji krak ima vodilački usek 19 a u koji ulazi izvestan čep 20 koji je pričvršćen na guračkoj poluzi 15 tako, da se kočničke poluge 19 može pokretati guračkom polugom 15. Gornji deo kočničke poluge 19 obrazovan je kao šapa 19 v koja zahvata, pri položaju kočenja, i izvestan ugaonik za udešavanje 21, koji je u vezi sa pomeračkim okvirom 4, nekom zavrtkom za udešavanje 22, i nekom zavrtkom za pričvršćanje 23 (sl. 1)

Pomeračka poluga 11 koja služi za spuštanje pisače oblice, spojena je, svojim krajem izlazi preko središta obitanja, sa izveznom polugom 25, koja je pričvršćena na postolju mašine kod 26 a da može da se okreće (sl. 1, sl. 5 i sl. 6), koja zahvata istodobno izvestan čep 16 neke poluge za vuču 27. U ova poluga 27 sa vuču, ima vodilački usek 27 a koji je ipak savijen u protivnom smeru od savijutka vodilačkog useka 15 a, ispod pomenute guračke poluge 15. Poluga 27 za vuču klizi svojim vodilačkim usekom 27 a, takodje na pričvršćenom zavornju 17 i zahvata čepom 20 u izvestan savijeni bodilački usek 24, a neke druge kočničke poluge, čiji je gornji kraj obrazovan kao šapa 24 v, koji priligne pri položaju mirovanja pisače oblice (sl. 1) odozdo uz ugaonik 21. i sprečava tako spuštanje pisače oblice.

Ležištna zavrtka 18 ovih kočničkih poluga 19 i 24 je pri tome tako udešena, da ona leži upravno ispod kraja ugaonika 21 koji drži (čvrsto) šape 19 v odnosno 24 v kočničkih poluga.

Dejstvo predstavljene naprave je sledeće: Pritisne li se udaračka Poluga 10 za pomeranje prema dole) (sl. 5), onda se izmakne njen kratak krak 10 a prema gore i po-

digne guračku polugu 15; ova klizne radi oblika njenog vodilačkog useka 15 a i radi zaradi oblika njenog vodilačkog zavrtka 17, u putanju pomeračkog okvira 4 i podvuče se pod ovaj, da ga podigne pri daljnjem pritiskanju tasta (udarača) 10. Pri ovom izmicanju izmakne se donji kraj kočničke poluge 19 čepom 20 koji zahvata u njen vodilački usek 19 a, i koji je pričvršćen na guračkoj poluzi, u levo tako da kočnička šapa 19 v oslobodi ugaonik 21 za udešavanje, pomeračkog okvira 4, da se kreće uzgore i sad se može izvesti pomeranje okvira 4 sa pisačom oblicom do izvesnog visinskog odbojca. Skloni li se (prestane li) pritisak na udaračku polugu (tastu) pomeračke poluge 10, onda dovede povlačivaška opruga 14 celo uredjenje poluga opet u njegovo stanje iz početka, dokle se pomerački delovi dovedu u srednji položaj nekom oprugom, koja nije ovde nacrtana. Kočnička poluga 24 koja je u vezi sa udaračkom polugom za pomeranje 11, nije promenila svoj položaj kočenja u ispred navedenom događaju i zadržava pomerački okvir pri njegovom povratku sigurno u njegov srednji položaj. Kad se ovaj položaj postigne, izmakne se kočnička poluga 19 opet u njen položaj kočenja, dok se guračka poluga 15 izmajne, iz putanje pomeračkog okvira, i izađe van veze sa ovom.

Da se dovede pisača oblica 2, u njen spuštenu položaj, pritisne se pomerački udarač (tasta) 11 (sl. 1 i sl. 6) pri tome se povuče, posredstvom umetnute poluge 25, poluga 27 za vuču, prema dole, pri čemu se ona usled oblika njenog vodilačkog useka 27 a izmakne takodje u desno i pri tome zahvati istodobno svojim gornjim kukastim krajem u određenu rupu pomeračkog okvira 4, da pri daljnjem pritiskanju pomeračkog udarača (tasta) 11 povuče ovaj (okvir) na dole. Ovo izmicanje prenosi poluga 27 svojim čepom 20, pomoću useka 24 a na kočničku dolugu 24, čija se šapa 24 v izmakne u levo i izađe tako iz putanje ugaonika 21 za udešavanje, koji stoji na pomeračkom okviru. Pomerački okvir 4 može se sad spustiti sa pisačom oblicom do dubinskoga odbojca, koji nije ovde nacrtan. Otpustili se pomerački udarač 11, onda se podignu delovi, delom pod uticajem, opruge 14, koja navaljuje na polugu 11, delom pod uticajem opruge koja deluje na pomerački okvir, a koja nije ovde nacrtana, opet u srednji položaj, u koji se prihvaćaju šapom 19 v prve kočničke doluge 19, koja (šapa) nije promenila svoj položaj. Kočnička poluga 24 ulazi onda svojom šapom 24 v opet pod ugaonik 21 za udešavanje i pisača oblica je osigurana u nekom srednjem položaju.

Ova naprava je udešena na obim stranama

mašine i kretanje se prenosi sa jedne strane mašine, na drugu stranu, polugama 28, koje su pričvršćene na izvesnom šupljem vratilu 30, koje leži na osovini 29 koja prolazi skroz, i imaju useke 31 u koje zahvata po jedan čep 32 koji je pričvršćen na udaračkim polugama za pomeranje 10, 11. (sl. 2).

PATENTNI ZAHTEVI:

1. Naprava za pomeranje pisaae oblice (oblice za artiju) na pisaaim mašinama sa dvostrukim pomeranjem naznačena time, da se pisaa oblice odnosno njen pomeraački okvir, ukoče prema gore i prema dole u srednjem položaju koji sačinjava položaj mirovanja, dvama koaničkim polugama (19, wr), koje su pol žene ačvrsto ali tako, da se mogu okretati, na okviru (postolju) mašine, od kojih se svaki put po jedna pri pomeranju (oblice) izmakne, odgovarajućom udaraačkom polugom za pomeranje (tastom); da se omogući podizanje ili spuštanje pisaae oblice.

2. Naprava za pomeranje po pat. zahtevu 1 naznačena time, da su udaraačke poluge za pomeranje (10, 11) spojene po jednom guraačkom polugom odnosno polugom za vuču (15 odnosno 27) koje služe za podizanje ili spuštanje pomeraačkog okvira (1), pri pritiskanju u odgovarajućeg pomeraačkog udaraača (taste), dovedu nekim vodiljaačkim usekom 15 a odnosno 27 a uz zahvatanje sa pomeraačkim okvirom i pri tome pri tome istodobno izvesne koaničke poluge (19 odnosno 24), koje su položene na mašinsko postolje a da se mogu okretati nezavisno od pomeraačkog mehanizma,

pomoću po jednog aepa (20) koji zahvataju u po jedan usek (19 a odnosno 24 a) ovih poluga tako, da se posle pritiska na jedan ili na drugi pomeraački udaraač (tastu), izmakne jedna ili druga koanička poluga.

3. Naprava za pomeranje po pat zahtevima 1 i 2 naznačena time, da obe koaničke poluge (19, 24) zahvataju svojim šapama (19, v, 24 v) iznad i ispod nekog ugaonika 21 za udešavanje, koji se može pomeriti odnosno pričvrstiti na pomeraačkom okviru (4), i svojim vodilaačkim usecima (19 a, 24a) postavljenim na donjem kraku poluge i po jednim aepom (20) koji je namešten na guraačkoj poluzi i odnosno na poluzi 27) za vuču, izmaknu prilično u njen položaj kočenja i iz njenog položaja kočenja.

4. Naprava za pomeranje po pat. zahtevima od 1 do 3, naznačena time, da se pri pritisku jednog pomeraačkog udaraača (tasta) utiče samo na poluginški mehanizam, koji je s ovim u vezi i podigne se ili spusti pomeraački okvir sa pisaaom oblicom, dok poluginški mehanizam koji je spojen sa drugim pomeraačkim udaraačem ostaje u svom položaju mirovanja i prihvati sigurno pomeraački okvir, kad stigne u srednji položaj.

5. Naprava za pomeranje po pat. zahtevima od 1 do 4, naznačen time da u srednjem položaju pomeraačkog okvira (4) nisu u vezi sa pomeraačkim okvirom, guraačka poluga i poluga za vuču (15, 27) dok kočne poluge (19 i 24) primaju na sebe pritisak i vuču pomeraačkog okvira (4) upravno na sredini njine ležišne z.vrtke (18).

Fig. 3.

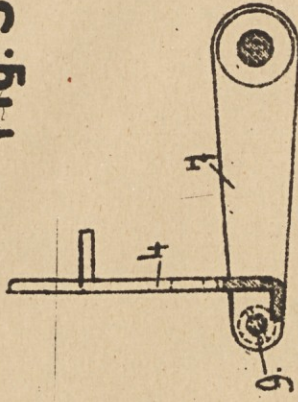

Fig. 2.

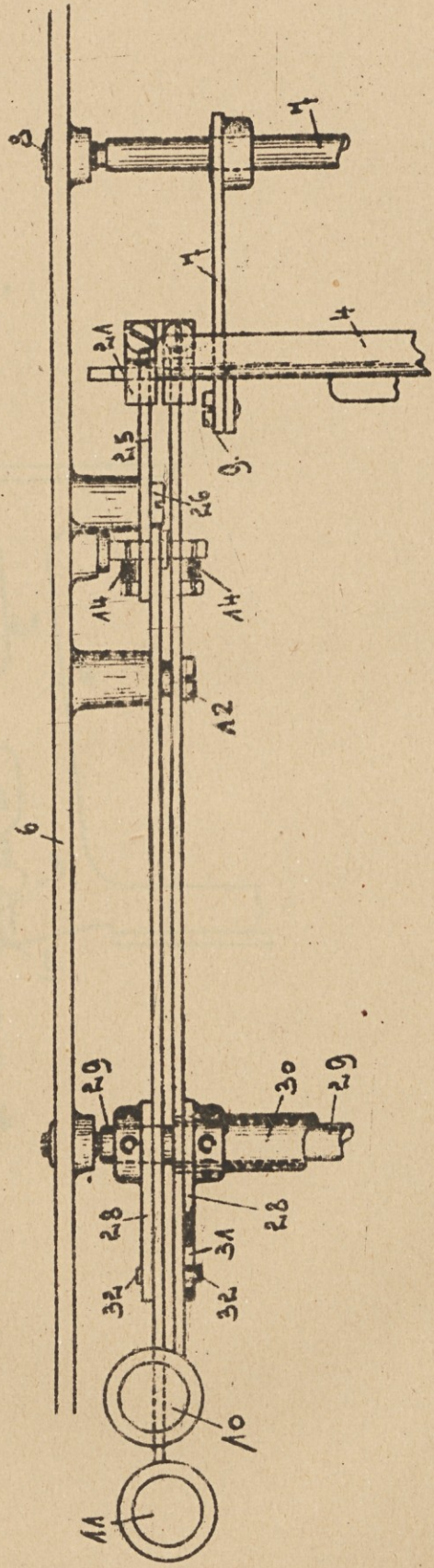

Fig. 4.

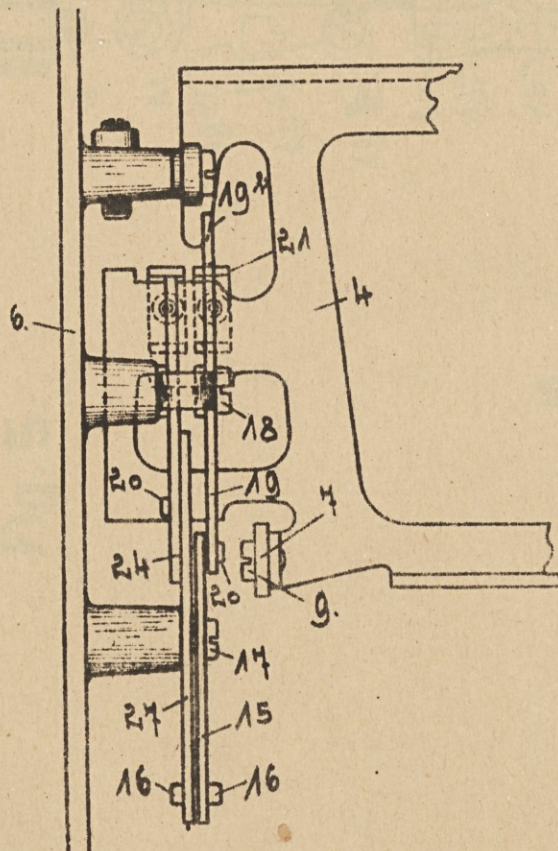
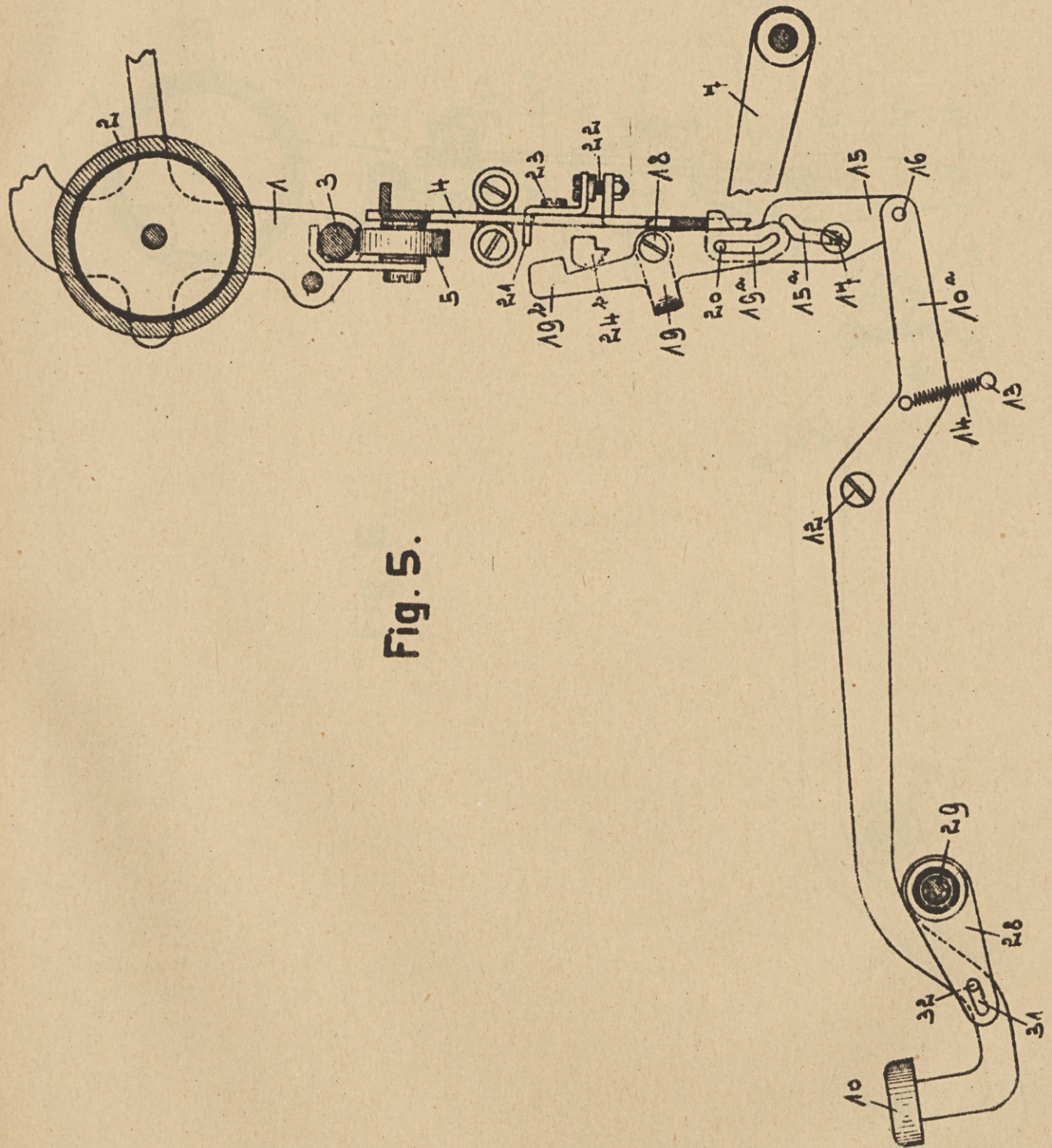

Fig. 5.

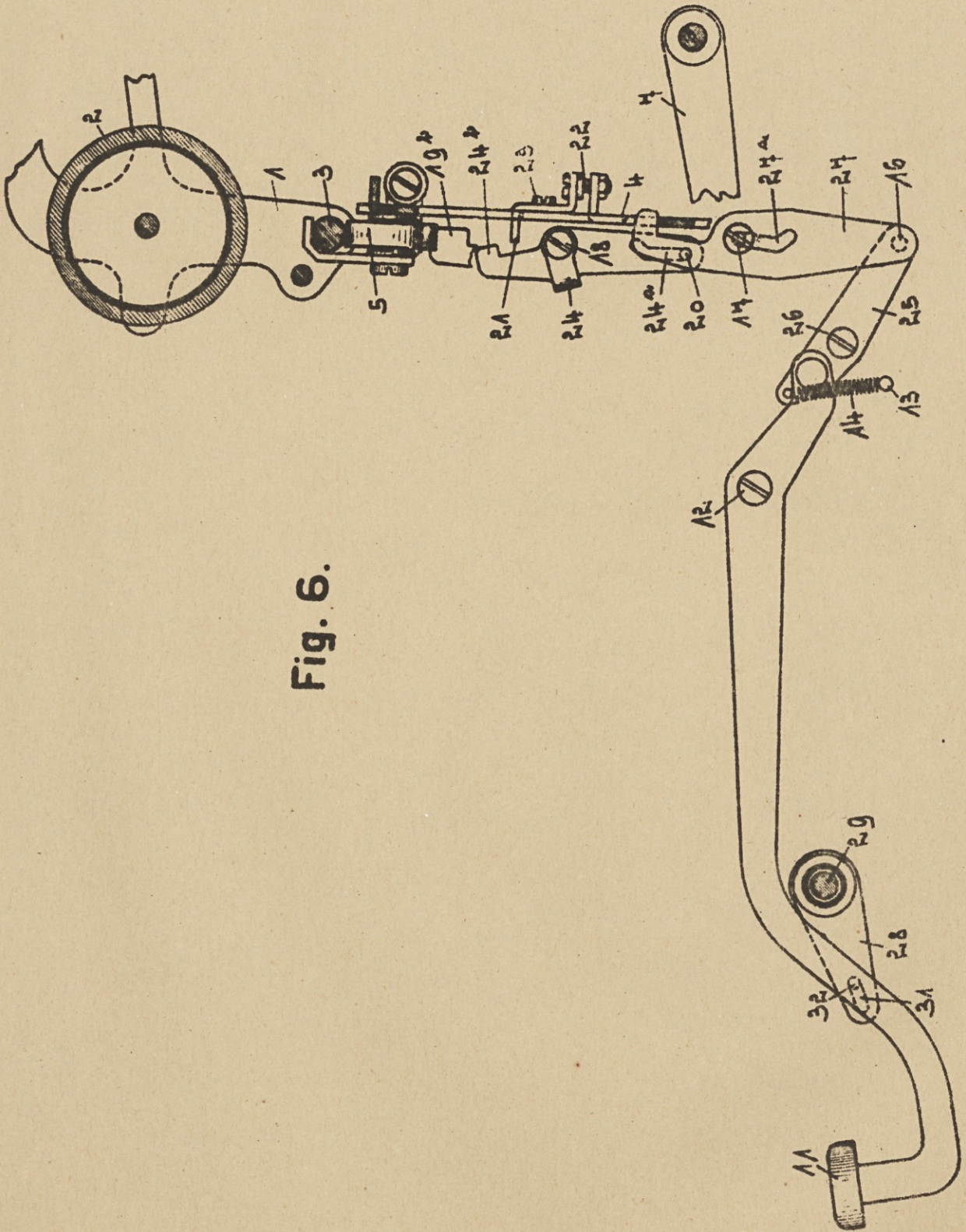

Fig. 6.

